[Eliyahu Hausman [Against the Danger of a Third World War]

60'52

52

אליהו הניסמן:

נגד סכנת מלחמת עולם שלישית.

בכל האוביקטיביות האפשרית ננסה בזאת לרשום כמה עובדות ולנתחן במקצת על מנת להסיק את המסקנות.

בשם שלפני המלחמה הזאת הועסקה דעת הקהל בשאלת היהודים, בין שהיא היתה קימת למעשה ודורשת את פתרונה, בין שרק התעמולה האנטישמית יצרה אותה ובארצות מסורות ממנה אפילו בראתה בבריאת יש מאין; כן נעשתה היום שאלת הגרמנים לשאלת השאלות. מדינאים וסופרים מרובים השתדלו במשך חמש השנים האלה להגדיר או לאפיין לפתות את המתרחש. וכשנעביר לנגד עינינו את מוצא פיהם ואת פרי עטם, נמצא שבעיקר יצא גמגום בלבד, כי אין אונים בה הבעתנו נוכח העובדות הללו, שאין להן תקדים בהיסטוריה ואין להן מונחים באוצר לשוננו. רצח המוני, שפיכת דמים כמים, השמדת אוכלוסיה אזרחית, הרג רצח בעוללים ויונקים, אכזרות, סדיזם, חיות טורפות? מה אומרות מלים מאלה לעומת המציאות? כנגדה אף בחן של תפילות ישראל, כה השועת והעתירה של נרדפים, גבורים וקדושים, שנולדה גם היא בבוא המים עד נפש. אף בתהילים אין התוספות הנפש, שבהן ימצא לו מקלט האומלל בדורות ואוצרותיהם עניים מלהשאיל לנו הגה. היקום קום המשורר המחונן שימלל את מה שמשתק את ידינו ומשתיק את פיותינו? אמנם, רק בהגבלת מה נאמר שאין לכל זה תקדים. אלמנטים בודדים קדמו לכל התכנית הזאת ולפני מבצעיה החפשים עברו חלוצים ידועים בתקופות שונות, אבל קנה המדה זה ושלמותה של הריסת הציביליזציה ושכלולו הטכני של בטול כל מוסר — זהו חדש תחת השמש. כן היו מפעלי ההכחדה ההיסטוריים מכוונים נגד פעילות מסוימת, נגד מחלבי מעצמות פולטיות, נגד השקפות על העולם, ומי שהמיר את דתו, ניצל מחרבות קנאי האיסלאם והצלבנים. באיזו ציביליזציה הומתו בני אדם בלתי לוחמים אך ורק משום שנולדו להוריהם ולא להורים אחרים? גם זאת השגה גרמנית מקורית. היתכן, איפוא, לאמר, שהגרמנים חטאו באנושיות? לא ולא, כי הלא בחמיות חטאו, בעשותם מה שלא יעשה בעולם החי: אימתי יצאו הנמרים להשמיד, להרוג ולאבד את גזע הבקר ומתי החליטו החסידות, להעביר מהעולם את הצפרדעים?

בנגד עובדות אלו התעוררה מזמן שאלת עצם האחראים ושאלת "גרמניה שניה" הידועה. למעשה, לא היה ברירה אלא להכיר בגרמניה שנאה" בזו כי לאום בן 70 מליונים אינו יכול להענש עונש ממש, עונש ישיר בשם שבשום אופן אין ל־70 מליונים חלק ממשי ומעשי בתכניות השטניות ובבצוען. מאידך כבר הוכיחו חקירות חרוסים הראשונות, שנערכו במוסדות המרכזיים להרג המוני, על השתתפות המונית מצד הגרמנים. לא רק המפלגה הנאצית וצמרת המדינה והצבא והגיסטפו והס.ס. הרו וילדו והוציאו לפועל את תכניות הפשע העולמי. מורים ואברים, בעלי מלאכה ושתקנים, פועלים, רופאים בעלי אחוזות, סוחרים סחורי מקצוע, קצינים מקצועיים ונציגי כל מעמדות האומה הגרמנית נמצאו בין עושי הזוועות, שהצריכו, לפי קנה מידתן העצום ידים מרובות עד מאד. על כל מה שנעשה בגבולותיה הרחבים כל כך של הדיקטטורה הגרמנית, מוטלת עליה אחריות יותר כבדה מאשר על כל אחת מהדיקטטורות שקמו וחלפו לפניה, כי היא השתלטה יותר בעמה; ומצד אחר, ההלך בזמן מהזמנים עם אחרי רודיו במו שהלכו הגרמנים להמוניהם אחרי אלה? בוודאי, אחרי בכלות מלחמה ימצאו לפתע בששים מליונים "הגונים", שאמנם סיכנו את חייהם לכבוש ארצות ולשעבד עמים, אבל למחאה כלשהי נגד המבח ביהודים ואיהודיות בלתי מזוינים ונגד עינויי צ'כים, פולנים, צרפתים, הולנדים, סרבים, יוונים ורוסים לא התאוששו, מלבד גבוריהם המעטים אלה, אשר הלכו להם ממולדתם ואשר סוגפו עד מוות בחובה. גם המוני המסכנים יופיעו, שעשו במשך כל שנות התועבות מעשים נועזים נגד משטר הנאצים. אף מחוץ עצם הילם יצאו לא מעטים לקנות להם את לב הקהל האנגלו־סכסוני בגלותם, שאמנם היו נאצים, אבל נאצים מתנגדי היטלר.

המסקנה שיש להסיק מניחה ראשית כל הקבלה שני מושגים שונים זה מזה, נקמה וגמול. הנקמה אמנם מבוססת על צרך נפשי המצוי בכל האנושות לתקופותיה ולקבוצותיה אף הלאומיות והמעמדיות. הכוח המניע הוא מצור ומצוק נפשי וההכרה להשתחרר ממנו ע"י מעשה. אעפ"כ אפשר לבוא בטענה שהאדם המפותח ברוחניותו חייב להתגבר על רגשותיו אלה, הסותרות את המוסר העליון. לא כן הגמול. אמנם במעשה לא ישתנה תמיד מהנקם, אבל הגמול אינו נובע ממצוקת פנימית, כ"א מנחיצות אוביקטיבית. חוקי המדינות הפליליים למותם לתת לרשע רע ברשעתו לשם משל ולקח לו ולאחרים, וכל העם ישמעו ויראו ולא יזידון עוד. כשהעבריין מסכן את החברה עוד יותר, ובשאמצעים אחרים לאזהרה והפחדה נראים בבלתי מספיקים, מחמירה החברה במדת הרשע ועל מעשי רצח ובדו"ב סגיב המשפט בהשמדת העושה, בכדי למנוע בעד הישנות המעשה בידו או ביד אחרים. פתרון זה אינו אידיאלי כלל והחברה לכך ולענש חמור כלשהו משקף רק את העובדה, שאין אנו חיים בעולם אידיאלי. את מקומו של ענש ימלאו בחברת אידיאלית רפוא וחנוך. האדם הפרימיטיבי אין לו במדוע הבנה יתירה לעבריינים, אולי מחוך שהאלמנטים של יצר הרע המצויים גם בנפשו, מציקים לו יותר מדי. והפסיכולוג מבנוס הירשפלד החחיק לבת לאמור: כל מה שהפשע מתועב יותר ומעורר יותר את התמרמרות ההמון ואת זעקתו לנקם, קרוב יותר לוודאי, שעושהו חולה ואינו אחראי. בלי ספק יש צדק בדבר. ברם, אין פרושו, שכל חולה הוא בר רפואין ושיש למדע בימינו אלה

רפואה כנגד תכלית ניוון האפי, ביחוד כשניצון איום ונורא כזה חל על רוב רובו של עם גדול. הלא אפילו האנגלים, שאינם כידוע מוכים בסנורים של שנאה, היו נבוכים בשהתחילו חוקרים את שבויי המלחמה הגרמנים ונתקלו בקנאות קודרת שאין כמוהה, ברוח חזית, הרוצה והמזכרחה להרוס, להמית, להכחיש. התורה, שעליה חונך כל הנוער הגרמני כולו, נזחנת ביד גזעם את השלטון המוחלט בחבל ובכל חי: העמים כולם היה צידם וארצותיהם משיסתם; מבלעדיהם אין ללאום זכות קיום, אלה יחסו בהם, אלה יעבדום בפרך ואלה יאובדו. הדור המבוגר אמנם מזמן הולך ומתפכח ומתחיל להבין, שהפעם לא הספיקו אלא לשחום מיליונים יהודים ולבוסס, לשסע ולדרוס את אירופה המזרחית, המרכזית, המעבבית והדרומית, להטביעה בדמה ולכלות את הרבויותיה. על תכונות אלו והשגותיהן עולה רק תכונה אחת, והיא הציניזם הבלתי מוגבל, שבו הם מכריזים בגלוי על הכנה למלחמת עולם שלישית, להשלים בה את פעלם <u>ע ד ת ו מ ו</u>.

לפי כך על האנושות, עד כמה שנמלטה מהשואה הזאת, להתאושש, להבין את סכנת אחריתה ממש ולהתאחד להצלחה ולהבטחת עתידה. עיקרי ההצעות שהוצעו במשך פרק המלחמה האחרון זה והזויכוחים הנמשכים ומתנהלים ידועים לקהל. אולם ספק, אם מנקודות מוצא אלה אפשר להגיע לתוצאות יעילות. אין העולם עומד כיום בפני ברירה בין נקמנות לבין רחמנות ואין מזגם של יחידים רשאי להתערב. לשאלה מותר לגשת אך ורק בקנה מדה תכליתי, עניני, מעשי. ניזכר נא בכמה בני הדור שהלך מרחיקי ראות ובתוכניות שלא הובנו בשעתן. לשם שיווי המשקל האירופי ובכדי ליטול מהגרמנים את עודף כוחם, המתגרה בהם והמדיח את תאוותם לשוד ולשלל ולשלטון עולמי, דרש קלמנסו הפחתת הגרמנים במדה ניכרת. דרישתו לא התקבלה ורבים התרעמו על אכזריותה. ועוד בימי הפרת חוזה אזור הריין, בהחזיר בו הנאצים את צבאם, הבע המרשל הפולני פילסוצקי מלחמת התקפה נגד גרמניה, על מנת להקדים רפואה למכה. אצל מעצמות המערב לא מצא אזן קשבת והגרמנים רק החלו להזדיין בימים ההם. שניהם לא הגיעו להצדקתם הנוראה. תכנית קלמנסו נאשרה לא מזמן ע"י המרשל רונדשטט בכבודו ובעצמו, לאמור שבמלחמה שעברה ואחריה שפחה גרמניה משגה טדאיב, בשהחמיצה, תוך הומניות יתרה, את שעת הכשר, להפחית את האוכלוסיה האזרחית של שכניה המערביים ב-20 מליונים.. והלא זהו דוקא המספר המכריע, אך לא במובן של רונדשטט. כי המתבלות מה בסטטיסטיקה מראה, שהגרמנים יושבי רחבת התיכון של יבשת אירופה, עודפים לעומת יושבי ארצות שוליה בעשרים מילונים לפחות והיא יתרת בזחם שגררה אחריה שתי מלחמות עולם וים מלא דם ודמעות. הרי זה הוא הנתוח היסודי ההכרחי ונשאלת רק השאלה, כיצד אפשר לעשותו.

הפרובלימה, שאין לה כל מקום בשיטות החנוך מן המנין, היא לדעת כל יודעי דבר הפרובלימה של הנוער ההטלראי המרווץ והמולמד למטרות שלשמן הוחזקו ברומי העתיקה בתקופת ניוונה חיות טורפות, אמנם בקנה מדה זעיר ולשם שעשועים בלבד. הנוער הזה לא הכיר מנהגים מתורבתים ומושגים של מוסר וצדק; הערבה או אנושיות ביחס לאחרים אינם בעיניו אלא הלצות גרועות ומעודו לא שמע, שגם בני גזעים אחרים זכאים לנשום ועאכו"ב לא עלה מעולם על דעתם, שאחרים זכאים להיות בבני חורין ולפי רוחם הם. אין לנוער הזה חנוך ואין לו הצלה - כשם שאין לעולם הצלה מידו, כ"א בהוצאה כולו מארץ הטרוף. את בני הגיל הרך ביותר אפשר להביא לאנגליה, לצרפת וליתר ארצות אירופה המערבית, לסדרם במחנות מיוחדים, בתנאים של בריאות ומשמעת ולכוף קמעא קמעא את רשעם במערכת חנוך יחידה במנה. בעיקרה תהיה פעולתם בניה, בנין החורבות שרדו ממעשי ידי אחיהם. עבודתם לא תהיה קשה מדי ברובה עבודת עזר ולא עליהם יוטל עצם העול הכבד של בנין ההריסות. מקומם של השנתונים המבוגרים יותר יהיה קודם כל ברוסיה ובמקצת בפולין, ביוון וביוגוסלביה. לאומים אלה הנבזים כל כך בעיניהם, ימצו מתחילה עמק הדין ובה במדה שהנוער הנאצי יקבל בהדרגה מתאימה, מוסר אנושי, יהיו לו למורים מחונים. יד העמים הללו תכבד עליהם יותר אך את נפשם ישמרו וגורל ילדי ישראל לא יבוא עליהם. אחרי שנים מספר של חנוך ועבודה בארצות הנ"ל יבכרו רבים מהם להשאר ולהשתקע כהן משובם לגרמניה, משום שלפי מצבה לא תמשוך עוד כל כך את בניה אלה. עצם העול של בנין הארצות החרבות יוטל על בוגרי גרמניה עד סף הזקנה. את חלק הארי מהם צריכה רוסיה ואחריה תבוא פולניה ויתר ארצות המזרח והדרום במדת הריסתן. מן הצדק יהיה לשלוח לאנגליה, לצרפת, להולנד ולבלגיה את מיטב הגרמנים, את אלה, שלפי בדיקה קפדנית, לא היה להם חלק פעיל במפלגה הנאצית, במוסדותיה ובתעבותיה. בשתוף פעולה עקבי ומאורגן היטב יעלה סך הכל של הגולים האלה עד המספר הנחוץ של עשרים מליונים. רוב רובם לא יומתו מיתה גופנית ממש, אבל גרמניה הפוליטית והצבאית תפסיד אותם והקזתה רבתי זו תחזק את האומות אחרי שפיכת דמיהן במלחמת יאוש ובשנות עינויי גיהנום. בפנים גרמניה יהיה צרך להחיל מצב רב מאד. פרט לתפקידם הצבאי ימלאו כובשי הארץ, שמעם מפא תהרוקן מגברים, תפקיד נוסף, ביודעים או בלא יודעים, והוא שפור הגזע המושחת.

כשם שהעם הגרמני ריכז את כל כוחותיו בהריסה, כן מן ההגיון הוא שכוחותיו ירוכזו בבנין. ר"ל כל כוחותיו כולם, בלי יוצא מהכלל. אבל הלא גם גרמניה כבר סבלה נוראות מהתקפות האויר. קרוב לוודאי, שברובה תהיה לשדה קרב ומי יודע אם לא תרווה ותשתכר מכוס הלענה שמוזגה לקרבנותיה. פיבהיות פריה/ם לשמחה ירצו הגרמנים לבנותה ולהקדיש להדוקן את מרצם ואת כספם. ברור שעל מחריבי עולם מלא, יש לאסור לעשות את בנינם הם. כל מרצם הגופני והטכני והכלכלים ישועבד בדור הרשע להקמת הריסות קרבנותיהם ורק אחרי כבלות תקון כל מה שיש לו תקון ותמורת כל בר-תמורה יהיו פטורים וחפשיים לבנות את ביתם הם. באסור חמור בזה, יהיה צרך ואפילו הכרח, לא מטעמים מעשיים בלבד, אלא גם מוסריים והם בעלי חשיבות מכרעת. משגעון החרבות ומכל השברון של אדוני העולם לא יתפכחו אלא בהשפלה עמוקה וארוכה.